

Урежда
редакционен
комитетъ

Абонаментъ 150 лев
за странство 300 лев
Прематъ се обя-
— вления —

ПРОБУДА

Отговорен
редакторъ
Н. Атанасовъ

Редакция и Адми-
нистрация Печат.
„ПРОГРЕСУЛЪ“
— СИЛИСТРА —

Redacția și Administ.
Tip. „Progresul“
Siliistra

„PROBUDA“ | Седмичен вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

ВЪСКРЕСЕНИЕ

Преди близо двадесетъ вѣка въ малката земя Палестина стана събитие, което имаше толкова голѣми послѣдствия за човѣчеството. Тамъ се появи новиятъ учителъ, който учеше за дължноститѣ на човѣцитѣ по начинъ, който прѣко засѣгаше интереситѣ на силнитѣ на деня и изъ основни рушеше съществуващитѣ обществени отношения. Това учение смути пазителитѣ на традициитѣ и тѣ решиха да премахнатъ смутителитѣ, за да унищожатъ учението му. Това не е мѣчно за никоя властъ, не бѣ мѣчно и за тогавашната властъ. Скоро смутителитѣ бѣ хванати и изправени предъ съда, който видѣ въ лицето на кроткия учителъ на свѣтлото учение за любовта опасенъ за реда човѣкъ и нареди страшната присѣда да бѣде унищоженъ чрезъ най мѣчителната смърт-разпятието.

И трѣгна той къмъ света Голгота, измѣченъ, бледенъ, съ погледъ отправенъ къмъ височинитѣ, като че ли самъ не бѣ отъ тоя свѣтъ. Съпровождаше го огромна тълпа, настрѣвена противъ него и готова всѣки моментъ да се нахвърли върху му и го разкъса на парчета, а той отъ време на време хвърляше

къмъ нея кроткъ погледъ и като че ли я питаше „какво ми сторихъ?“ — И тази тѣла видѣ да го приковаватъ на кръста, видѣ и страшинитѣ му кръстни мѣки и малцини се запитаха: „не разпанаха ли видениятъ човѣкъ?“

Умрѣ той и, за да бѣде до край успокоени онии, които бѣха смугени отъ неговото учение, нарешиха да бѣде пазенъ и гроба му отъ стража, защото се страхуваха и отъ смъртта му.

И стана онова, което най малко чакаха онии, които въ засѣплението си мислѣха, че подъ каменната плоча за винаги сѣ погребали едно свѣтло учение, което заплашаваше тѣхното благополучие.

Съ ослѣпителенъ блѣсъкъ и страшна сила възкръсна изъ гроба учението за свѣтлата любовъ и новитѣ дължности на човѣцитѣ, което се понесе по всѣки краища на земята и се възприемаше отъ всички, до които достигаше, съ пълната вѣра, че настана на земята и царството на любовта и братството.

Но вѣкове дайдѣтъ минаватъ отъ тогашъ и отруденото човѣчество все още изнемогава подъ тежкитѣ гнети на нуждитѣ и съ вѣрата си, че ще настане царството на любовта и братството.

ражда се и въпросъ: може ли да се счита за постоянна тенденцията да надвиши новото производство увеличението на човѣчеството? И ако е така удобна мѣрка ли е започнатата пропаганда за намаление на пространствата засѣти съ жито?

Въ последвалитѣ общи разисквания делегатитѣ на заокеанскитѣ държави положили усилия да докажатъ, че не тѣ, а войната, съ намаление на покупателната способностъ на маситѣ, е причина на кризата и че, следователно, една коренна промѣна въ житното производство и житната търговия не се налага, а само една по-добра организация.

Европейскитѣ земеделски държави, чрезъ нашиятъ делегатъ, министър на земеделието Маджару, намиратъ че едно смекчаване на кризата би могло да се постигне само съ приемането на преобладаващия режимъ за тѣхъ. Ако се откаже и сега този режимъ, за тѣхъ не остава освенъ или да създадатъ ройонни економически съглашения, които отъ политическо гледище сѣ опасни, защо пречатъ на мира, или насилствено да се индустриализиратъ.

Конференцията, чрезъ съставенитѣ комисии, се занимава специално съ въпроситѣ: 1) Увеличение житната консумация въ нѣкои държави. 2) Предпочитаниятъ режимъ исканъ отъ европейскитѣ земеделски държави и 3) Международни земеделски кредитъ. И както почти въ всѣки досегашни конференции отъ този родъ не сѣ вземали решения които веднага да бѣдатъ приложими и донесатъ резултати, така и сега. Положителното решение е, че на 18 май ще се свика въ Лондонъ нова конференция, сега само на земеделскитѣ държави — европейски и заокеански — за да решатъ възможно еднакво плащане и възможно еднакви продажни цени или образуване на нѣщо като тръстъ на земеделскитѣ държави.

Предпочитаниятъ режимъ, новъ отъ земеделскитѣ европейски

държави се усвоява все повече отъ висотелскитѣ на храна, той почва да не плаши вече тѣхъ много и заокеанскитѣ държави, но все пакъ оппозицията е твърде силна. Противъ него е още и Англия, и Холандия, и Швейцария покрай Аргентина, Канада и др. Конференцията гласува резолюция, съ която позволява въвеждането му, ако преговарящитѣ държави, по дипломатически път, се съгласятъ на това.

За отбелязване е поведението, като е имала делегацията на съветска Русия. Тя е гласувала и противъ тритѣ резолюции взети отъ конференцията. По поводъ на това и поведението, нашиятъ делегатъ, министър Маджару, въ последното заседание на конференцията е направилъ следната декларация:

„Презъ време на работата на комитетитѣ отъ името на земеделскитѣ европейски държави дадохъ утвърдени на съветската делегация, че не мислимъ да изключимъ нито една европейска експортаторска държава отъ искания предпоставения режимъ. Въпреки това съветската делегация гласува противъ резолюцията относно него“.

„Въпреки че удобенъ идеята за свикване конференцията въ Лондонъ на всички държави експортаторски, въздържа се при гласуване резолюцията“.

„Накрай тя гласува и противъ резолюцията, въ която се чъртаатъ основнитѣ чѣрти на плана за устройство на международни земеделски кредитъ, предназначения да облекчи положението на земеделцитѣ отъ източна Европа“.

„Държави да констатираме това и да знаемъ, че за насъ е ясно поведението на представителитѣ на съветитѣ“.

Житната конференция

Международния земеделски институтъ съ седалище въ Римъ, чийто целъ е проучването на земеделското производство като основа на цѣлия економически животъ, организира конференцията, която заседава въ края на м. Мартъ и която имаше за целъ да посочи пътищата, които биха извели земеделцитѣ и земеделскитѣ държави изъ кризата, която днесъ ги души. Участваха 46 европейски и заокеански държави, представени отъ 158 делегати, 11 експерти по економически въпроси и представители на Общ. на Народитѣ.

Мусолини, който откри конференцията, сложи като предварителенъ въпросъ на разискване дали кризата се дължи на сѣрѣхпроизводство или на намаление на консумацията. Даннитѣ, събрани отъ институтъ, доказватъ, че увеличението въ производството на житото, констатираното въ последнитѣ години, би трѣбвало да бѣде погълнато отъ нормалното растене на човѣчеството въ свѣта. Значи, следователно, че консумацията се е намалила. Това се обяснява съ положението, че градскитѣ и селски маси следъ войната сѣ станали по възкителни къмъ храната сѣ. По-

Продава се вжща

улица „General Harjou“,
No. 38

За сведения при
Д. БОЯДЖИЕВЪ

Правителството въ оставка

Въ оставка е то още от 4 т. м. но и до днес точните причини за нея не са изяснени. Единият от Министрите—Майолеску, на когото връзките с партията не са били особено здрави, се почувствувал обиден, защото предложението от него проекта въ народното събрание са били гласувани с символично болшинство, та си подаде оставката. Въ първо време се съобщило, че конфликта с този министър е уреден, обаче великата последва оставката на цял кабинет и това показва, че не само че не е уреден, но и става причина и за падане на правителството.

Партията на Национал-Царянистите би трябвало да се съблеще, че не е на власт още от момента, когато нейния шеф Юлиу Ману излезе от кабинета и заминува въ нужбина и стоп там до днес, само защото не можеше да намери място за себе си въ страната, която се реди и управлява от партията, която той възбуждала, а самъ е възвръщан от кабинета. Това не въ реда на въщата състояние се продължи доста дълго и дори някоя възлага надежди, че то ще продължи до като изтече мандата на камарата, от която изхожда правителството. И все пак оставката дойде и тя не е изненада за ония, които познават политическото положение въ страната.

Правителството е оставено да ръководи работите въ държавата до като се състави ново правителство. Опити за съставянето му още не са започнати от страна на Краля, защото не са викали никой от шефовете на партиите и не е искано тяхното мнение по разрешението на кризата, която съществувала вече няколко дни.

Криза—това значи болезнено състояние, и на всякъде другаде бързат да я уредят чак по скоро, за да се дойде въ нормално състояние, но въ нас не се бърза и възможно е да се имат предвид съображения от по-голямо значение за добрия ред въ страната.

Вестниците съобщават, че е бил повикан г-н Н. Титулеску, краляски пълномощен министър въ Лондон, на когото щало да се възложи мисията да състави правителство съ участието на представители, ако не на всички партии, то поне на по-голямата част от тях. Не се изключва участието и на Национал-Царянистите, като тяхната камара остане да подкрепи такава едно правителство.

За да се уговари поддръжката на камарата билъ повикан и г-н Юлиу Ману, както г-н Титулеску, така и г-н Ману са вече на път и се очакват да пристигнат на 9 т. м. въ столицата, от когато и ще се уясни положението, като се започнат преговорите между отделните партии.

Сега партийните водители чакат, правят си взаимни посещения, въ които се осведомяват за положението и уговарят съ своите близки хора условията, на които биха участвували въ бъдещия кабинет.

Сегашната министерска криза се разрешава не точно по плътната, по които са се разрешавали до днес и за това не чудно, ако ни донесе изненади.

По организирането на Европейската федерация

Въ края на миналата година белгийският водач на френската външна политика дала идеята за организиране на европейските държави въ Съединени Европейски Държави. На времето по това се изказваха всички държави, и голъми и малки. По принцип идеята се възприе от всички, обаче всяка една от европейските държави постави по едно, а някоя и по вече условия за участието си въ тази нова организация, та още въ началото пролича, че малко ще се осъществи на дѣло идеята на Бриана. По нея се говори и въ общия съвет на Обществото на Народите и тамъ се възприе да се свика специално подготвителна конференция въ Париж, която да проучи възмож-

ностите за образуване европейската федерация. Тази конференция е приключила заседанията си и най-важното й решение, е да стане втора конференция съ същия дневен ред на 16 май въ Женева.

Не че не са станали въ тази конференция и други разисквания, но резултатът от тях са такива, че не се оповестиха никакви решения, а това показва, че малко са били доприносът точки въ схващанията на ръководителите на външната политика на голъмите европейски държави. Едно стана ясно, че плана на Бриана за федериране на европейските държави започна да се измѣня. Първоначалния проект на Бриана бѣ, да се образува единъ новъ институт, независимъ от Об-

ществото на Народите, който да ръководи работите по образуване на европейската федерация. Сега този планъ се изостави и образувания за тази цел комитетъ ще бѣде подчиненъ на Обществото на Народите, като цялата дейност се води от Секретариата на Обществото, който ще прави своите доклади и предъ събраниято и съвета на Обществото на Народите.

Комисията се отказала да се занимава съ каквито и да било политически въпроси. Голъмата задача на европейската федерация ще трябва да се осъществи въ разрешението на економическите въпроси, които тежатъ днесъ надъ европейските народи. Това е становището на английския министър на външните работи—Хендерсън, който казва, че европейската федерация ще стане възможна само следъ като се уредят стопанските трудности, които смуцаватъ днесъ Европа и раздѣлятъ европейските народи. Когато се разреши този основенъ въпросъ, само тогава може да се пристъпи къмъ обсъждане и на политическите въпроси. Съ огледъ на това схващане е определенъ и дневния редъ на майското събрание на комисията по федериране на Европа. Тя ще се занимае на първо място съ въпроса за економическата криза и то въз основа на докладите приготвени от финансовата и стопанска организация на Обществото на Народите. Разискванията ще станатъ и върху работата извършена от февруарската конференция върху излишката от зърнените произведения, ще се обсъдятъ и въпросите за земеделския кредитъ и за увеличените митнически тарифи.

Дълго се е спорило въ правителствена комисия по въпроса за

Хенрихъ Саваневичъ

НА ГОЛГОТА

Шеставото турне отъ града къмъ Голгота. Тялото бѣше много голъма, а кът града се издигаха все по-високи и новъ тѣла. Най-после се озова въ сандрачницата. Тялото трепна, разсѣдиха се, а войниците, които водѣха осмѣденъ, бавно се раздвѣляха къмъ Голгота. Отпредъ, отзадъ и отстрани, съ бавни крачки вървѣха войниците, по ерѣдига се викаше три кръста, които като че ли плаваха въ въздуха, защото хората, които ги носѣха, се бѣха съвсемъ прегърбнали подъ тежестта имъ. Между тѣхъ трамъ душа имаше Йосифъ Назаретинъ. По лицата на

знаци на порока и престъплението, а третиятъ, малъ човѣкъ, бѣше простъ селанинъ, който рамските войници бѣха накарвали да носикръста заради някого другото.

Христосъ вървѣше следъ яриета, придруженъ отъ двамата пазачи. Той бѣше отъ върхуриятъ плащъ, наметнатъ върху дрехата. На главата му имаше турне въ бѣло, подъ бѣлото на нѣбто се показваха изпани кръстъ. Какъ отъ тѣхъ бавно се отдала по лицето му, друга възлѣзла по челото му, като че да бѣже агония или върна отъ моралова бремена. Христосъ бѣше следенъ и се движеше бавно напредъ, съ малки

стъпки. Той вървѣше подгизнатъ отъ тѣлцата, потопенъ въ мѣхлатъ си, откъснатъ отъ земята, безъ да чува виковете на омраза, състрадания и съвѣсти за грѣшовете на цялѣя святъ.

Тялото, които се бѣ устремило къмъ него, злобавно войницата, и тѣ трѣбваше да се спратъ рамо до рамо, за да запазятъ осмѣденъ отъ яростта на народа. Навредъ се намѣдала просторна рѣка съ стиснатата юмруци, опуденъ очи, разчорвена брада, запъсени уста, които изригваха проклетията. Той се обърна наоколо, като че ли искаше да попита: „Какво въ изорава?“—издагна отъ нѣмъ нѣбто и се молише.

Осмѣденъ поведоха къмъ мѣстото, дето бѣха забити три стаба, които трѣбваше да носукнатъ като рѣсена на кръстовете. Прикърнаха

двѣмата разбойници къмъ кръстовете. Третиятъ кръстъ стоеше по сръбата, а на върха му бѣше прикована бѣла табличка. Тя се клатукаше отъ вѣтра, който все повече и по вече се усилваше. Когато войницата се приближила къмъ Христа и почна да го сѣбачата, тѣлцата викаше: „Царю, царю! Нѣмъ овладѣвай... До смъ легоникъ та!... Защитнавай се!“

Отвремѣ-навреме се чуваше силенъ смѣхъ, като че да цялата немскостъ полица изваждала да се смѣе съ извънредно сѣлѣ смѣхъ. Завалѣха осмѣденъ на земята, за да упренатъ ржпѣтъ му къмъ напредъното дърво, а после следва съ тѣла дърво да го поставятъ на главния стабъ. Войницата турна върху ржпѣтъ на Христа гвоздеи а започна да удари по тѣхъ съ чу-

участието въ комисията на делегати на държави, които не сж членове на Обществото на Народите, както сж били делегатите на Турция и Русия. За участието имъ съгласни права въ комисията сж се настъпили делегатите на Германия и Италия, като ги е подкрепилъ и делегата на Англия, възприело се желанието да участвуватъ въ разискванията.

— Въ разискванията сж се оформили две направления. Едното е настоявало действително, които ще се предприематъ за стопанското сътрудничество на държавите да

бждатъ по ограничени за сега; другото течение е подържало, че трябва да се предприеме не само економическо, но и политическо сближение на държавите въ Европа. Какви ще бждатъ сепити резултати отъ дейността на комисията по федериране на Европа, рано е още да се предскаже, обаче извършеното до сега е много малко за да ни даде надежди, че е намърена формулата, чрезъ която ще се изведе на благополученъ бръгъ измъченото население на Европа.

Причина ли е свръхпроизводството за световната стопанска криза?

Продължение

Дълго време преди природните сили и машините да бждатъ поставени въ услуга на индустриалта, поинакъ се е призра на свръхпроизводството. Изобретението на механичния станъ става причина да се поленятъ застрашителни крива въздържането на стопаните. Англичаните произведоха на излаз помасели, че сж застрашени отъ смъртоносна конкуренция, когато памука се поиналъ на английския пазар. Свръхпроизводството е предвестникъ на стопански размътвания и промъни, сагаала, който показва, че производството се е развило въ една погрешна посока, а не че то се е развило извънмърно. Бравазката експертна на кафе не обяснява внимателно на съвета да се съобразятъ на време съ факта, че и въ друга страна саденето на кафето върве. Пазитаторътъ на пазарна тръстана въ Куба не предвиждала, че производството на захаръ отъ захарио цвело пакъ ще процъфти. Притежателите на научковите пазарници сж затворили очите при отбавянето на огромните печалби, че въ чрезъ това предаваха кон-

Нуката и новата изобретения измъчватъ постоянно равновесието между производството и потреблението или предлагането и търсенето. Какви количества утре ще бждатъ консумирани отъ света, може само приблизително да се отгатне. При такива промънливи условия би било твърде смъло да се мърятъ нуждите на блязлото бждатъ само споредъ търсенето въ миналото. Много стоки се замътватъ отъ конкуренцията и науката, които произвежда отъ въздуха салатра, отъ пустинния пясъкъ наливни стеденени и отъ дървото платове. Стойността на стоката е въ всяка случай една много неопредѣлена величина, за да служи като мърка за благосъстоянието на единъ народъ. Все пакъ производството се е нагодило споредъ възгледа, че то работи толкова по-добре, колкото повече може да произведе. Това се забелязва както въ земедѣлството съ своята напреднала метода на торене и на борба противъ вредители на оскота, тѣ и въ индустриалта съ е в о т ѣ рационализирани и масово производство. Така производството не е вече извора, къмъ

който се приближаватъ когато сме жадни. Фабриката е днесъ по-пома-лно господаря, откогато втурата на консумиращата маса и на стопанството не е мжнито да се произвежда стоката, която могатъ да се продаватъ, а да се продаватъ стоката, която могатъ да се произвеждатъ.

За да се намърятъ изходи отъ едно положение, създадено вследствие на свръхпроизводството, не е пушно едно ограничение на производството изобщо, а нагледване споредъ нуждите на пазарите. За разрешаване на мжнотията трябва да се произвеждатъ въ различните клонове на стопанството, земедѣлско или индустриално, повече отъ ония издое или сортове, за които има по-голямо търсене и по-малко отъ ония, отъ които има и ограничена нужда. Подбирането както и решителното бързо пригледване къмъ нуждите на пазара сж изходи отъ затрудненията.

Гореназачото съвсемъ не е нѣщо ново. Отдавна вече индустриалта обръща все по-голямо внимание на проблемите на потреблението.

Пазарите апелатъ съдържатъ нуждите и желанията на консуматора. Все повече се занимава индустриалта съ ония тѣхъ важни съставни части на нейното съществуване, което именуваме жизненъ стандартъ както и съ проблемата ония стоки да произвежда, за които при дадени условия има най-голяма възможностъ да бждатъ продадени. Но производството ще трябва да изгради въ това направление още много голяма прогресъ, преди да се достигне онова, което означава края на стопанската криза.

В.

По отхранването на младите свини

Земедѣлческата камара продава породисти свини за разплодъ и по този поводъ е издала и писмено упътване за храненето и отглеждането

на младите свини. Ползуваме се отъ това упътване, за да съобщимъ на нашите читатели нѣколко правила по храненето на свините.

Храната трябва да бжде смесъ, която за единъ килограмъ трябва да се състои отъ 400 грама чиемъ, 400 грама овесъ и 200 гр. кукурузъ. Овеса не бже никога да липсва отъ тази смесъ, но когато го няма, ще трябва да се замѣсти, съ чиемъ и никога не и съ кукурузъ.

Зърното ще трябва предварително да бжде смѣлено на яри, което се залива съ топла вода, обирква се рѣдко, и следъ като изтне добре, дава се на свинята за храна. Дневно ще трябва да се дава яри отъ 2—3 килограма. Останалата храна ще се състои отъ треза и то прѣсно окосена обикновена треза или луперия, която се дава колкото свинята може да погългне. Трезата ще трябва да бжде ситно сѣлцана, ако не я погългнатъ нѣмъ.

Храната ще се дава въ широко приготвено корито, което ще бжде раздѣлено на две. Въ едното отдѣление ще се слага храна, а въ втората—вода.

Водата ще бжде чиста и ще се смѣнява три пати въ денно.

Отдѣлението, кдето се слага храната, ще трябва да се измива единъ пати въ денъ.

Кочината ще бжде широка, ще се намазва съ варъ единъ пати въ месеца, посяна съ слама за легло и често ще се мени сламата.

Предъ кочината ще има обградено мѣсто, кдето свинята да може да се разхожда винаги, когато пожелае.

Чети В. „ПРОБУДА“

Всѣ. Чу се тихъ звукъ отъ желѣно ударе отъ желѣно: отъ ежлата на ударите гнозевитъ преминатъ презъ желѣно и започнаха да се забавятъ въ дървото.

Тамната мълкна. Христосъ не оиде. На върха на поляната се чуваха само аловещи и страшни удари на чука. Най-после работата бже, вършена и тѣлото на наизаваля мадино съ напредното дърво бже задигнато на главния столба. Единъ отъ войниците прикова къмъ столба и краката на Христа.

II

Облаците, които още отъ сутринта се трупаха по небето, въздуха бже то догледанъ бже въ смале, който до сѣгашната твърде силно, изведнажъ потъмнѣла. Сѣгашно потаваше все по-дълбоко въ градината облада, нато че ли нѣкой

изсипваше върху земята тежка тъмнина. Горещъ вѣтаръ дуна силно единъ—два пати, а после утаи. Въздътъ ставаше нетърпимо въздушенъ.

Изведнажъ тъмниятъ, като нощъ, облаци се надвесиха надъ народа и надъ поляната. Идѣше буря. Всѣмъ адѣваше безпокойство. Тъмнината закри тѣлата, които висѣха на кръстовете. Погрѣдъ околната тъмнина тѣлото на Христа, на черното дърво, сѣмашъ бже метнано отъ лжчата на месеца. Гърдите му се възвущаха отъ дълбоко дѣшане, а главата и очите му бѣха обърнати къмъ небето.

Въ облаците се чуваха че джгуло ропташе. Гръмътъ забуча съ заглушители трѣсъци. Той се разнесе отъ ятонтъ къмъ западъ и ту утаиваше, ту отново се възвуща,

Най-после грѣмътъ тѣхъ силно, че земята се потресъ отъ основа. Гръмътъ силно излязла разрада облаците, силно освети небето, земята, кръстовете, ормизето на войниците и струвалата се на едно мѣсто, като отъдо, безпокойна, разтреперана тѣла.

Следъ мълкната настѣпиха още по-дълбока тъмнина. Мѣнати, които стояха около кръста, радеха. Надъредъ се чуваха разтрепанни гласове.

—Дамъ не разпознаме невянени човѣци!

—Той проповѣдаше истината!

Нѣкой извика:

—Точно тѣ, Ерусалиме!

Новъ потокъ мълнии пропѣла облаците. Гласовете на народа затихаха и се загубиха въ шумѣта на въздушната, която небукна съ мчуща сила, смѣляше дрехите на хората и ги раздѣляше по поляната,

—Земята се тресе!—извика нѣкой въ тѣлото.

Единъ се спускаше да бѣгнѣ, а други страхъ прикова на мѣстата имъ. Тѣ стояха измъчени, сѣмаша, че се е извършило нѣщо страшно. Изведнажъ мрътвѣта заляна да се разориска. Въздушната гонѣше, сѣмаше, разнаваше и нмѣше облаците. Сѣмаша, че усѣмаше все повече. Тъмниятъ облаци се развѣсваха и върху земята се изсипаха сѣмаша лъчи. Намѣдана се бѣмаша, кръстовете и улашаните лъчи на хората.

Христосъ бѣ оборила глава нмѣше надъ гърда. Тѣ бѣше блѣда като мъртъвъ.

—Умръ!—мълкваше тѣмнато.

Небето се изясни. Памините бѣха покрити още съ мъгла, но надъ Голгота и надъ Ерусалимъ нѣмаше вече ни едно облако.

Въ разладената въздухъ извръзна безброй дѣтоточни.

Планинѣта отъдала бже мнѣше,

Културна проява

На 3 т. м. Дамската секция уреди втора лекция за своите членки Говори г. Т. Бахмевъ на тема: Обсадата на Силистра през време на Кримската война.

Лектора направи кратък преглед за причините на продължителният войни между Русия и Турция, като спомена, че първоначално тя за Русия са били войни за разширение и главно за достигане на владение бряговете на Черно море. По късно, когато войните се пренесат на Балканския полуостров, тя стават истински завоевателни, като първоначално тази тенденция се маскира от Екатерина Велика с проекта й за възстановяване на Византийската империя, по късно под формата на защита на православно християнско население, а въ най ново време за защита на славянството. Така неусетно лектора дойде до войната от 1854 година, известна въ историята под името Кримска война, и какъ за повод на ита послужва отказ на Турция, да даде писмено доказателство на Русия, че я признава за единична защитница на православно население въ турската империя. Този отказ Русия смята за оскорбителен, толкова по вече, че такива доказателства вече били дадени на Франция, като защитница на католическото население, и войната започва. Руският главнокомандующъ Фелдмаршалъ Паскевичъ преминава презъ Молдова и се отзовава по бряговете на Дунава. На много мѣста руски войски преминават Дунава и навлизат дълбоко въ Добруджа, но не могат да напредват, защото ги спира Силистра, която въ онова време е била първостепенна крепост. Обградена съ яка каменна стена и широкъ ровъ, който се пълнѣлъ съ вода, и околните височини, които представлявали за онова време естествени крепости, Силистра е представлявала много превъзможна твърдина. Руски свободно преминали Дунава, защото турците не правили усилия да ги спрат и голѣмѣтъ сражения се водили около крепостта „Арабъ табия“ югоизточно отъ Силистра. Руски правили голѣми усилия за превземането на крепостта и дали много жертви, но не успѣли. Въ истинното население и до сега се разказва, че руски дължали неуспѣха си на предателство, което се извършвало отъ висшъ офицеръ, когато въ последни дни открили и нападнали, като му паднали въ уста,

та разтопяло злато, но крепостта все пакъ не превзели, защото скоро станало нужда да се извърватъ.

Презъ всичкото време докато траела обсадата на Силистра, руското командуване на войските е вѣдало въ широка връзка съ българското население отъ околните села, като целѣли да организиратъ и изоржикатъ помощи за себе отъ него, които изпълнявали главно разузнавателна служба. Българското население, винаги лоялно къмъ руски войски, не се е поколебало и сега да се тури въ услуга на руското командуване.

Градското българско население е живѣло въплъ отъ крепостта въ мѣстността „Волната“, обаче при започване на обсадата то се е прибрало въ града и е живѣло въ здраво изграденитъ подземия, каквито е имало на много мѣста изъ града, нѣкои отъ които бѣха до скоро запазени. Презъ това време „Волната“ е била изгорена и вече не се е подновявала та една частъ отъ българското население е останало да живѣе въ града, а другата се е прѣселила изъ околните села, нѣкой отъ които са били опразнени.

Руски войски е трѣбвало набързо да се оттеглятъ отъ тѣзи мѣста, защото войната се пренесла на Кримския полуостровъ около крепостта „Севастополъ“, клдето въ помощ на Турция идватъ Англия и Франция. Съ оттегляването на руски войски и една частъ отъ селското българско население е трѣбвало да замине съ Руската войска. То е достигнало до Басарабия, клдето се е установило за известно време, но не е могло да свикне съ доброволното си изгнаничество и скоро се е завърнало въ огнищата си, като е получило и опрощение отъ турското правителство за указанитъ услуги на руски войски.

Лекторътъ завърши съ това, като каза, че Русия е била бита въ Кримъ, а въ мирната конференция станала въ Парижъ презъ 1857 година е загубила и територии и права за намѣса за въ полза на православнитъ християни въ турската империя.

Лекцията бѣ добре посетена и то не само отъ членките на Дамската секция, но и отъ мнозина мѣж. Изслушана бѣ съ голѣмо внимание и възбуди живъ интересъ всредъ всички. Добре би било г-нъ Бахмевъ по честичко да разкрива странички изъ близкото и по далечно наше минало, което той добре познава и умѣе да разказва.

Слушатели

Отзиви и Бележки

Говедящата поддържала чатателитъ на „Провода“ съ свѣжиятъ празникъ на възкресението и имъ желавъ свѣтъ и радостенъ животъ.

Събрание

Музикалното дружество „Содѣния“ на 8 т. м. има общо годишно събрание. Чето се отчетъ за дейността на д-ното за миналата година, по който станала размянация. Избра се ново настоятелство на чело съ д-ръ Т. С. Чакъровъ, бившъ настоятел на обществото.

При изборитъ е възвдана ежичата сметка, както и въ годишното събрание на обществото. Гласували всички, които се явили, безъ да се държи сметка дали са изпълнили задълженията си.

Благотворителностъ

Дамската секция при Българското общество въ сжбата въ 4 часа следъ обѣдъ ще раздава на беднитъ деца отъ първоначално училище кулунакъ и яйца. Това е пръвъ случай, когато секцията прави усилие да изхрани беднитъ деца. До днесъ нейната благотворителностъ се е изразявала само въ раздаване на облендо и обуща.

Дано този случай я подтикне да разшири въ това направление своята дейностъ и тури началото на трансфера за даване толпа храна на най нуждащитъ се деца. Работата не толкова трудна и сжжна, както се струва на пръвъ погледъ. Млако по вече куражъ да се започне, а следъ това устоячивостъ и любовъ къмъ децата и ще се изпрати работа, която ще остане дълбоки следа въ живота на учащите.

По министерската криза

Въ четвъртъкъ сутринта е пристигналъ г. Татудеску, който отъ гарата е отишълъ въ домътъ на г. Миронеску, при когото останалъ поположенето. Следъ това е отишълъ въ двореца, клдето е билъ пръвтъ отъ Н. В. Краля, съ когото е разговарялъ продължително и е билъ вадържавитъ на обѣдъ. Когато е напусналъ двореца, е съобщилъ, че е билъ изтоваренъ да състави широко национационно правителство—съ участието на всички партии.

Смѣстующето настроение средъ млабоветъ на партиитъ е действително въ полза на идеята за широка коалиция. Единични Националъ парамититъ и то членоветъ—Ардеяни смъ противъ участието имъ въ таква правителство и то, защото не имъ е известно становището на шефа имъ г. Манку, който се завръща въ Петитъ отъ мѣстна,

Националъ либералната партия подъ водителството на г. Дуна иай голѣмъ привател на широка коалиция.

За сждбата на намарата почти всички партии са еднодушни, трѣба да се разтуря. Въпросъ ети за между партиитъ кога да ети разтуряването, сега или по късно.

Общото впечатление било, че г. Татудеску не ще успѣе да кооперира всички партии. Възможно етило да обедини малкитъ партии, като Луменитъ, Деморититъ, и да отхвърли съучастието на отдѣлни личности, като К. Арменити и такива отъ другитъ партии, които бива се съгласили да участвуватъ въ коалицията, безъ да ангажиратъ партиитъ си.

При тѣзи условия възможноститъ бива: Националъ либералитъ да останатъ въ опозиция мѣждо, а пакъ отъ Националъ парамититъ да се откъсватъ отдѣлни личности.

Ако и таква комбинация не успѣе, тогава оставатъ всички възможности безъ ново правителство участието на партиитъ до димитра безъ парламента.

Все пакъ бждещия кабинетъ ще бжде съставенъ отъ г-нъ Н. Татудеску, като въ него навлизатъ и бждатъ негови хора.

Знаменателни думи

Върнатитъ бждещъ председателъ г-нъ Н. Татудеску прѣдъ едиктъ отъ репортеритъ на в. „Демияция“ е заявилъ:

„Азъ не съмъ сионистъ, нито дори банкеритъ, който идва съ дѣло бже възана съ чекове, но азъ съмъ една личностъ много по страшна—азъ съмъ едикъ хирургъ. Отечеството е болно: днесъ държавитъ съкровище е празно, държавата разорена до последнитъ си ресурса, а пакъ отечеството тжгува, когато нѣколко личности идватъ въ лупа и разточителство. Първо и най важно морално задължение е да изгори гангрена и следъ това да започна оздравяването на отечеството. Тази операция ще бжде много болезнена и продължителна. Отечеството днесъ плаща грѣшнитъ на миналото, за което не азъ съмъ виновекъ.

И сега правя едно пророчанство: не ще мине нито седмица и азъ ще бжда най худения човѣкъ въ Ромѣния. Ще дойде време, когато мѣта глава ще бжде сложена на вѣрцѣна, молта сждба ще бжде, мога бже запечатана, азъ вижъ тона. Не да вижешъ и ти завърши г-нъ Татудеску съ следната метафора: че дкато падне молта глава, ще паднатъ отсечени отъ менъ дѣла тора отъ глава,